Handlings- og økonomiplan 2027-2030

- Kommunedirektørens forslag -

Status pr. oktober 2026

(2. tertialrapport)

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Økonomisk status 1. tertial – hva ble meldt om driftssituasjonen?

- Kommunalområdene rapporterte balanse eller mindreforbruk med unntak av Oppvekst.
- Vurderinger av sentrale poster: økte inntekter gjennom saldert budsjett 2026 samt integreringstilskudd, renter og avdrag.
- Ny vurdering av netto driftsresultat på 55 mill. kroner (1,1 %)
- Vedtok å avsatte 20 mill. kroner til disposisjonsfondet.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

- Positiv økonomisk utvikling

- Bedret driftsøkonomi - generelt bedre økonomistyring
- Høyere vekst i frie inntekter enn forventet
- Endret utbetaling av skatteinntektene (mottar opptil 2 måneder før)

- Finans
  - Økt utbytte
  - Bedret driftsøkonomi
    - generelt mer likviditet som gir løft i renteinntektene
    - Har kunnet utsette låneopptak som gir lavere renteutgifter i år tross høyere rente enn lagt til grunn i budsjettet (75 mill/650 mill)

- En bedret driftsprognose for året

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Økonomisk status pr. 31.08.2026

Tall i 1 000 kroner

Kommunalområde	Revidert budsjett	Periodisert budsjett	Regnskap pr. 30.04	Regnskap pr. 31.08	Avvik i kr	Prognose	Forslag budsjett-endring
Organisasjon og styring	181 326	123 707	68 974	119 364	4 343	2 400	- 2 000
Oppvekst	1 792 623	1 122 900	591 299	1 099 808	23 092	12 100	- 11 000
Helse og mestring	1 330 161	873 590	442 131	865 957	7 633	7 700	- 3 600
Kultur og samfunn	76 767	52 244	27 231	51 042	1 202	-	-
Plan og teknikk	147 400	76 863	87 247	53 818	23 045	22 300	- 15 600
Digitalisering	99 801	66 970	30 490	65 780	1 190	1 340	-
Sum Indre Østfold kommune	**3 628 118**	**2 316 274**	**1 247 372**	**2 255 769**	**60 505**	**45 840**	**- 32 200**

Regnskap pr. 31.08.2026 sammenlignet med periodisert budsjett

Tall i 1 000 kroner

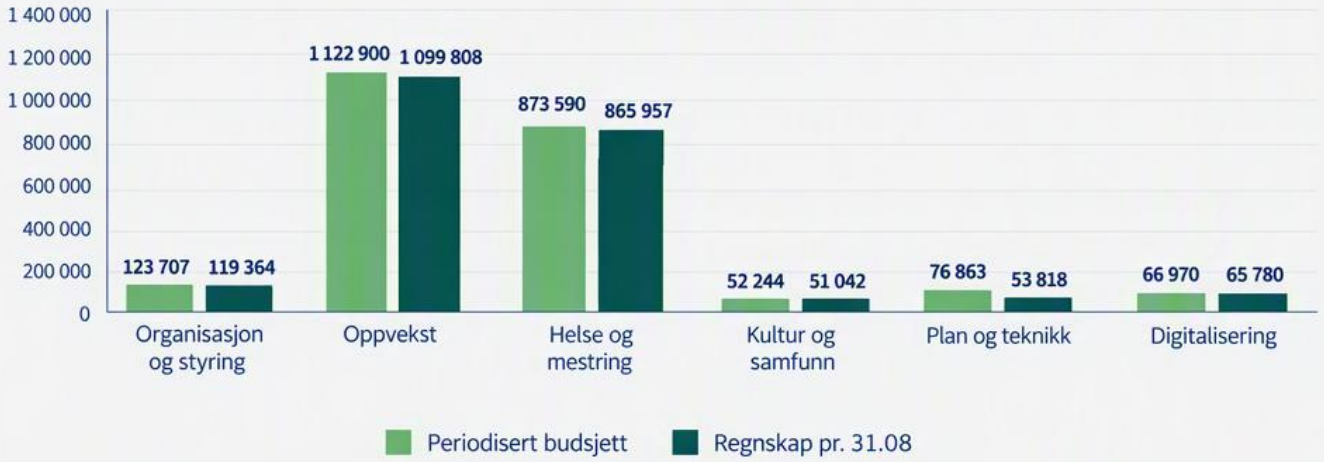

Hovedpunkter

- Samlet avvik pr. 31.08.2026 er 60,5 mill. kroner (mindreforbruk).
- Regnskap pr. 31.08. ligger tett på periodisert budsjett i de fleste kommunalområdene.
- Prognose for året er 45,8 mill. kroner (mindreforbruk).
- Forslag til budsjettendringer utgjør 32,2 mill. kroner (reduksjon).
- Økonomisk utvikling er i tråd med plan, og gir et godt grunnlag for videre tjenesteleveranse.

Økonomisk status pr. 31.08.2026

Tall i 1 000 kroner

Kommunalområde	Revidert budsjett	Periodisert budsjett	Regnskap pr. 30.04	Regnskap pr. 31.08	Avvik i kr	Prognose	Forslag budsjett-endring
Organisasjon og styring	181 326	123 707	68 974	119 364	4 343	2 400	- 2 000
Oppvekst	1 792 623	1 122 900	591 299	1 099 808	23 092	12 100	- 11 000
Helse og mestring	1 330 161	873 590	442 131	865 957	7 633	7 700	- 3 600
Kultur og samfunn	76 767	52 244	27 231	51 042	1 202	-	-
Plan og teknikk	147 400	76 863	87 247	53 818	23 045	22 300	- 15 600
Digitalisering	99 801	66 970	30 490	65 780	1 190	1 340	-
Sum Indre Østfold kommune	**3 628 118**	**2 316 274**	**1 247 372**	**2 255 769**	**60 505**	**45 840**	**- 32 200**

Regnskap pr. 31.08.2026 sammenlignet med periodisert budsjett

Tall i 1 000 kroner

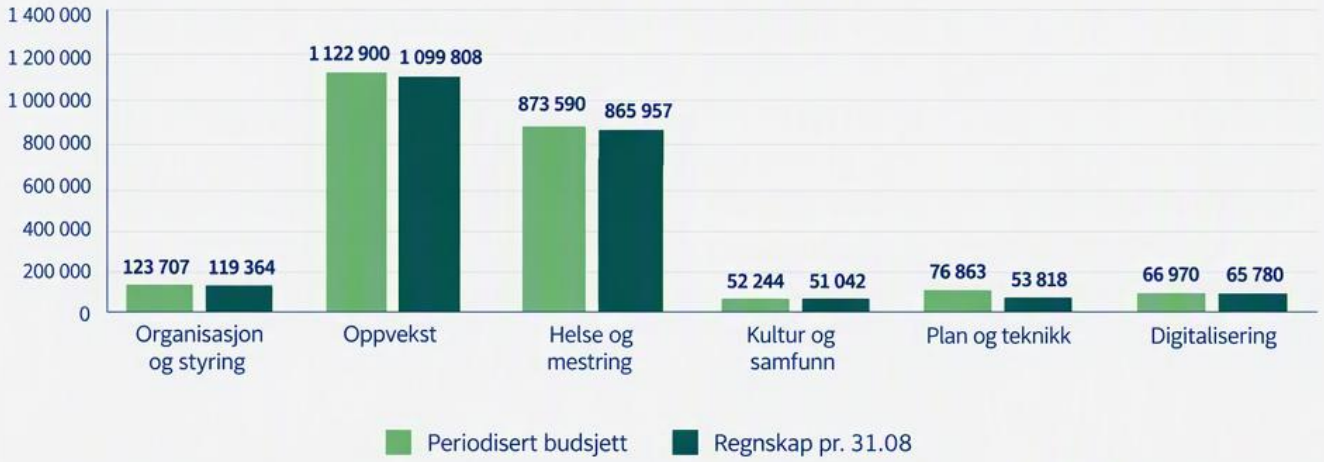

Hovedpunkter

- Samlet avvik pr. 31.08.2026 er 60,5 mill. kroner (mindreforbruk).
- Regnskap pr. 31.08. ligger tett på periodisert budsjett i de fleste kommunalområdene.
- Prognose for året er 45,8 mill. kroner (mindreforbruk).
- Forslag til budsjettendringer utgjør 32,2 mill. kroner (reduksjon).
- Økonomisk utvikling er i tråd med plan, og gir et godt grunnlag for videre tjenesteleveranse.

2. tertial - endringer av sentrale poster

- Nedjustering av skatteinntekter etter statsbudsjett og nye beregninger KS (-10 mill. kr)
- Mindreutgifter pensjonskostnader (+12 mill. kr)
- Merinntekter finansresultat (+31,9 mill. kr)

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

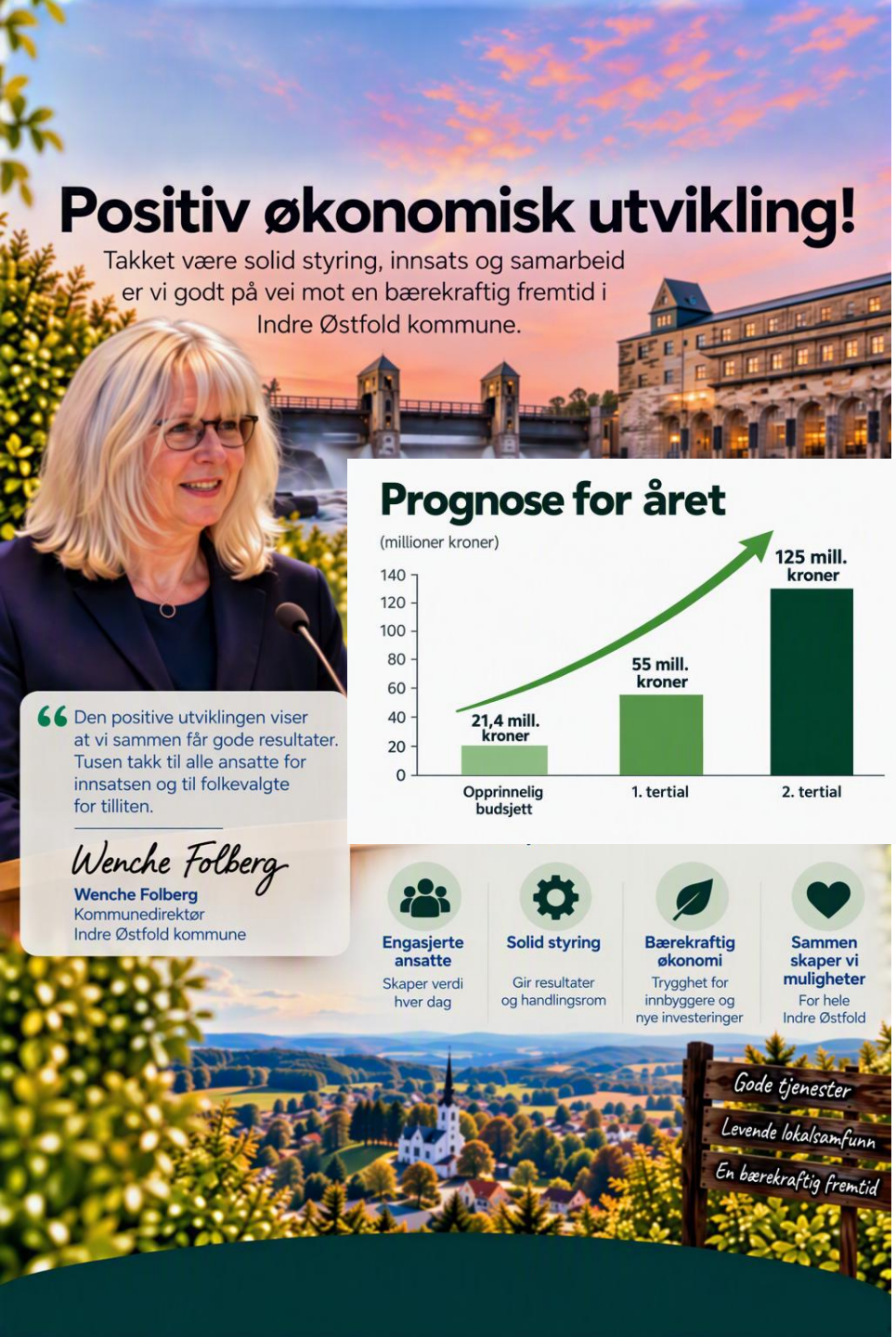

- Prognose på netto driftsresultat

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Prognose på økonomisk resultatet for 2026

Netto driftsresultat vurderes til ca. +125 mill. kroner (2,5 %) jf. anbefalt nivå på +90 mill. kroner (1,75 %)

Godt finansresultat

- god rente på bank
- investeringsprosjekter som er førskyvet
- bedret driftslikviditet – senere opptak av lån
- god økonomistyring på kommunalområdene

-Avsetter 32,4 mill. kroner til disposisjonsfond

-Øker overføringer til investeringer med 30 mill. kroner

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Behov for å bygge opp buffer (disposisjonsfond)

Disposisjonsfondet:

- egenkapital til investeringer
- finansiere tiltak som ikke gir varige driftsutgifter
- håndtere uforutsette utgifter
- dempe økonomiske svingninger

Disposisjonsfondet per 31.12.2025 -> 550 mill. kroner

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Derfor må Indre Østfold kommune gå med overskudd

Et positivt driftsresultat er nødvendig for å sikre egenkapital til investeringer, begrense låneopptak og sikre handlingsrom til å løse velferdsoppgavene – i dag og i framtida.

1. Overskudd styrker egenkapitalen

Et positivt driftsresultat tilfører kommunen egenkapital som kan brukes til å finansiere en del av investeringene våre.

Jo større egenkapital, desto mindre behov for lån – og desto større økonomisk handlingsrom.

2. Investeringer er nødvendige

Indre Østfold kommune skal i årene framover investere i blant annet skoler, barnehager, helse- og omsorgsbygg, vei, vann og avløp. Dette er nødvendig for å møte befolkningsvekst, lovpålagte krav og for å opprettholde gode tjenester.

3. Lånegjelden øker kraftig

Forventet utvikling i lånegjeld
(beløpene i hele 1000 kroner)

Lånegjelden til Indre Østfold kommune forventes å øke betydelig i årene framover som følge av nødvendige investeringer.

4. Mer lån gir trangere rammer senere

Økt låneopptak gir høyere rente- og avdragskostnader. Det betyr at en større del av kommunens inntekter må brukes på å betjene gjeld, og mindre er tilgjengelig til å løse velferdsoppgavene.

Konsekvenser av høy gjeld:

- Høyere rente- og avdragskostnader
- Trangere økonomiske rammer til helse, omsorg, skole og andre tjenester
- Mindre handlingsrom ved uforutsette hendelser
- Økt risiko for kutt i tjenestetilbudet

Overskudd i dag gir muligheter i morgen

Sikre bærekraftig økonomi - drift, reserver, lånegjeld

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

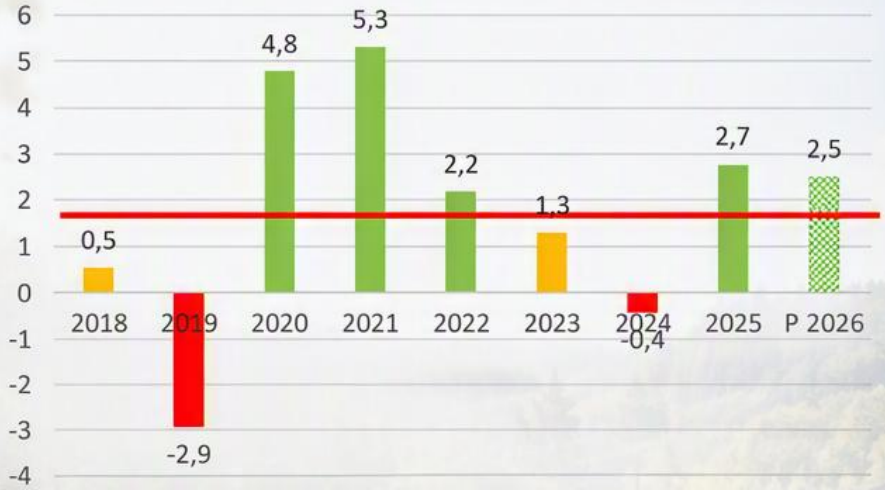

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

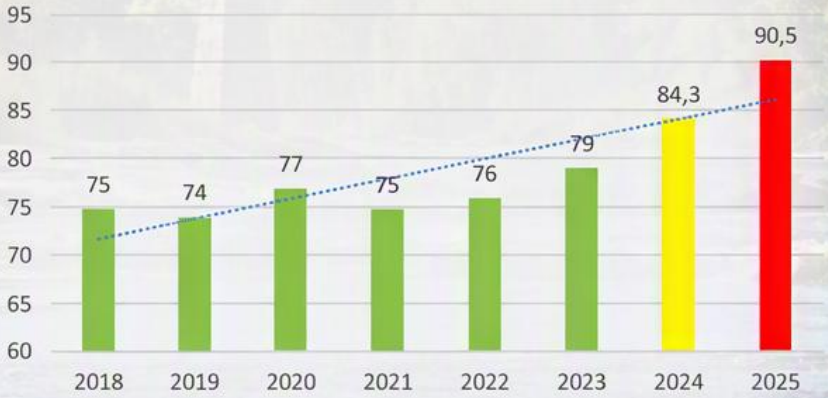

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Budsjett for 2027

og handlings- og økonomiplan for 2028 - 2030

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
- på kornet

Statsbudsjettet

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Hovedpunkter i statsbudsjettet

Vekst i fri inntekter mot regnskap 2026 spises opp av økte kostnader f.eks.

Endring i fastlegeordningen – underfinansiert med 1,8 millioner for IØK

Pålegg om å endre (redusere) betaling/abonnement for trygghetsalarm – kostnad på kr 3,1 millioner for IØK

Ny tilskuddsberegning for private barnehager gir økt kostnad for kommunen – kostnad på 6 millioner for IØK.

Redusert refusjon ressurskrevende tjenester, endring i henhold til statsbudsjettet – kostnad på 1,4 millioner for IØK.

Tilskudd innarbeidet i rammetilskuddet

Effekten er at kommunen selv må vurdere alle tiltak og avsette penger innenfor rammen hvis det skal videreføres og/eller utvikles (frie inntekter)

Det er opprettet et nytt omstillingstilskudd knyttet til Helsepersonellplan 2040. En rekke tilskudd som tidligere lå under Kompetanseløft 2025 er samlet i en ordning. Til sammen er tilskuddet på 681,7 mill. kroner. Å samle tilskuddene skal gi mer fleksibilitet for kommunene.

Deflator lagt til grunn i statsbudsjettet 3,8 %

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Anslag vekst regnskap 2026-2027

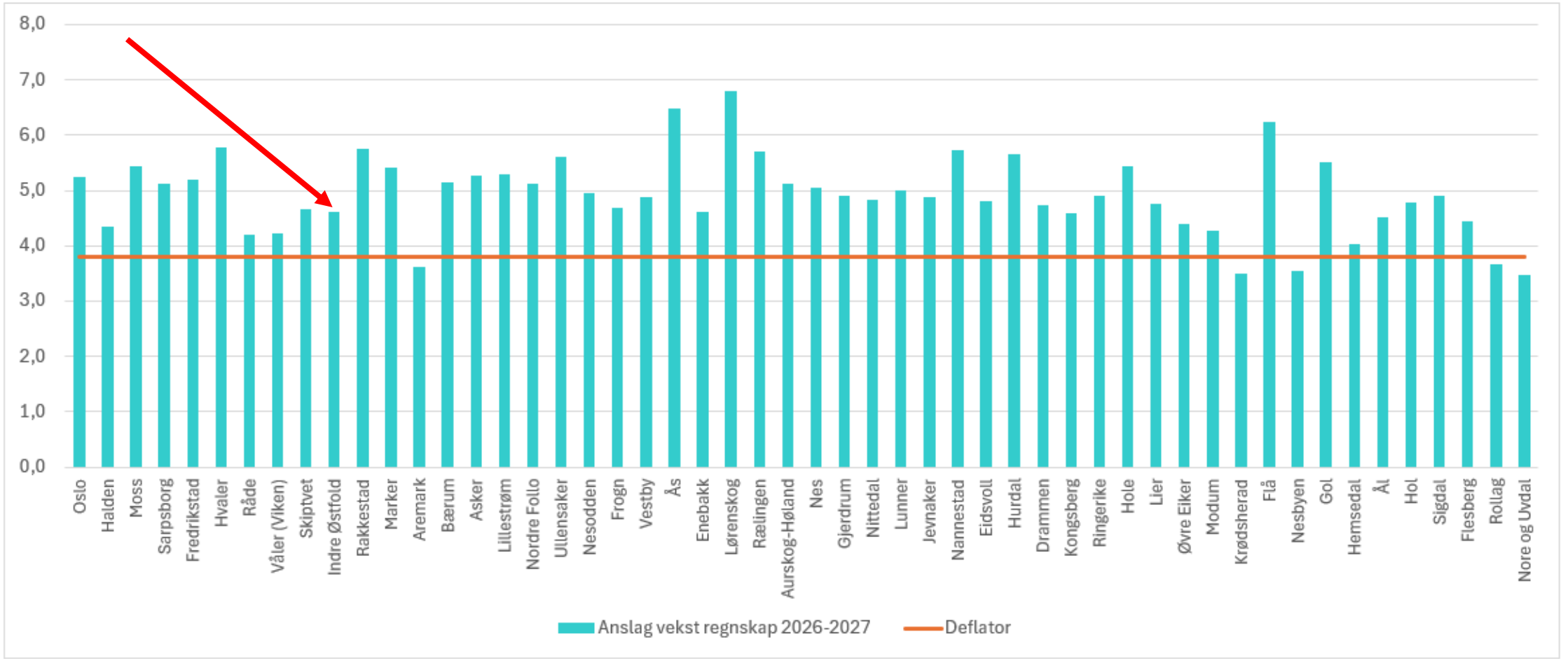

Særlig vektlagt i kommunedirektørens budsjettforslag

- Demografiutviklingen
- Omstilling for bærekraftig drift og utviklingen framover
- Digital transformasjon inkl. bruk av KI
- Effektivisering og kontinuerlig forbedring
- Bevare og styrke forebygging og tidlig innsats
- Beredskap og sikkerhet
- Stramme, men realistiske budsjetter gir god økonomistyring

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Omstillingsporteføljen

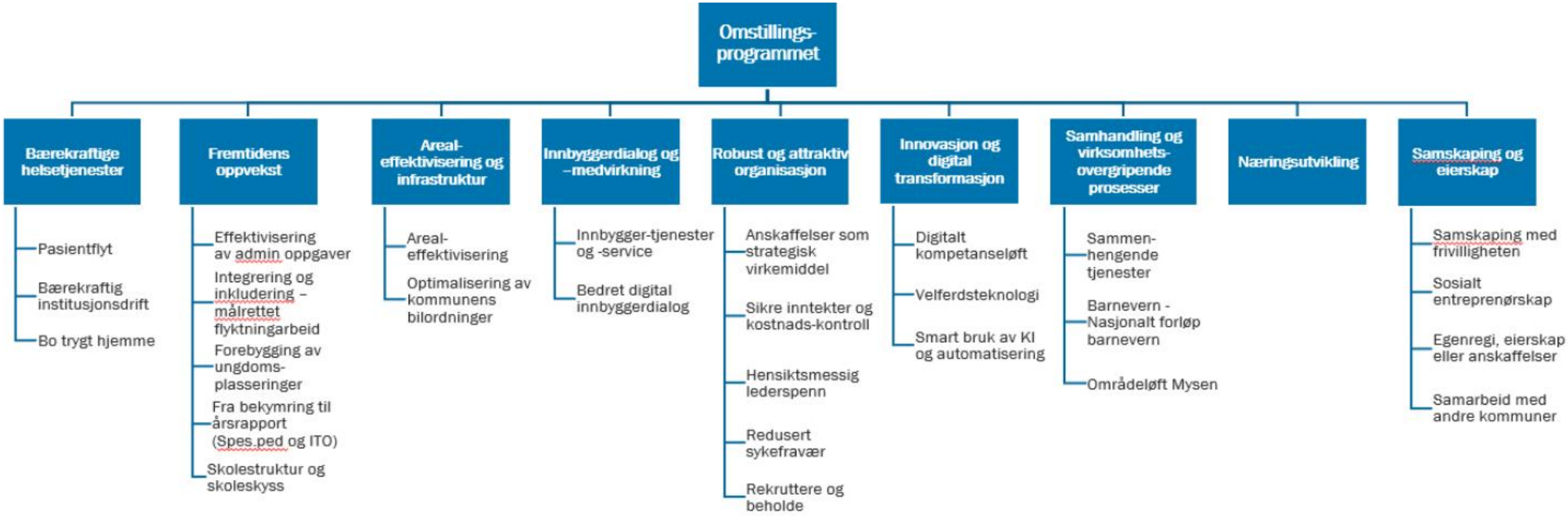

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Økonomiske effekter i omstillingsprogrammet innarbeidet:

Tema	2026	2027	2028	2029	2030
Bærekraftige helsetjenester	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500	-8 500
Framtidens oppvekst	-9 560	-19 560	-19 560	-19 560	-19 560
Arealeffektivisering og infrastruktur	-2 484	-5 995	-7 367	-7 367	-7 367
Innbyggerdialog og -medvirkning					
Robust og attraktiv organisasjon	-3 150	-4 150	-4 150	-4 150	-4 150
Innovasjon og digital transformasjon	-3 000	-7 000	-8 000	-8 000	-8 000
Samhandling og virksomhetsovergripende prosesser	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Næringsutvikling					
Samskaping og eierskap	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050	-1 050
Totalsum	**-28 744**	**-48 255**	**-50 627**	**-50 627**	**-50 627**

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Demografisk utvikling

Indre Østfold kommune

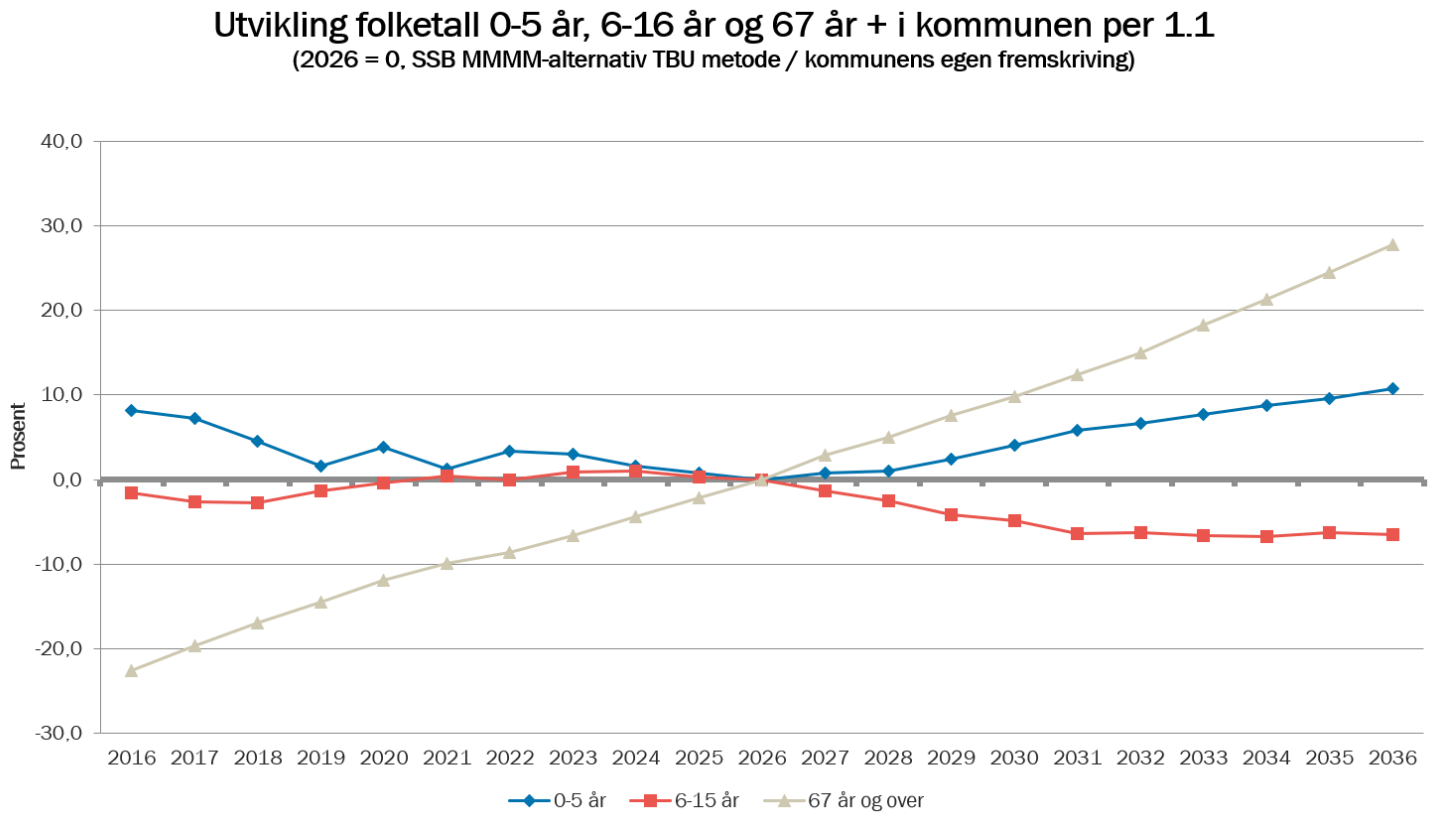

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Demografiutviklingen - innbyggere over 67 år

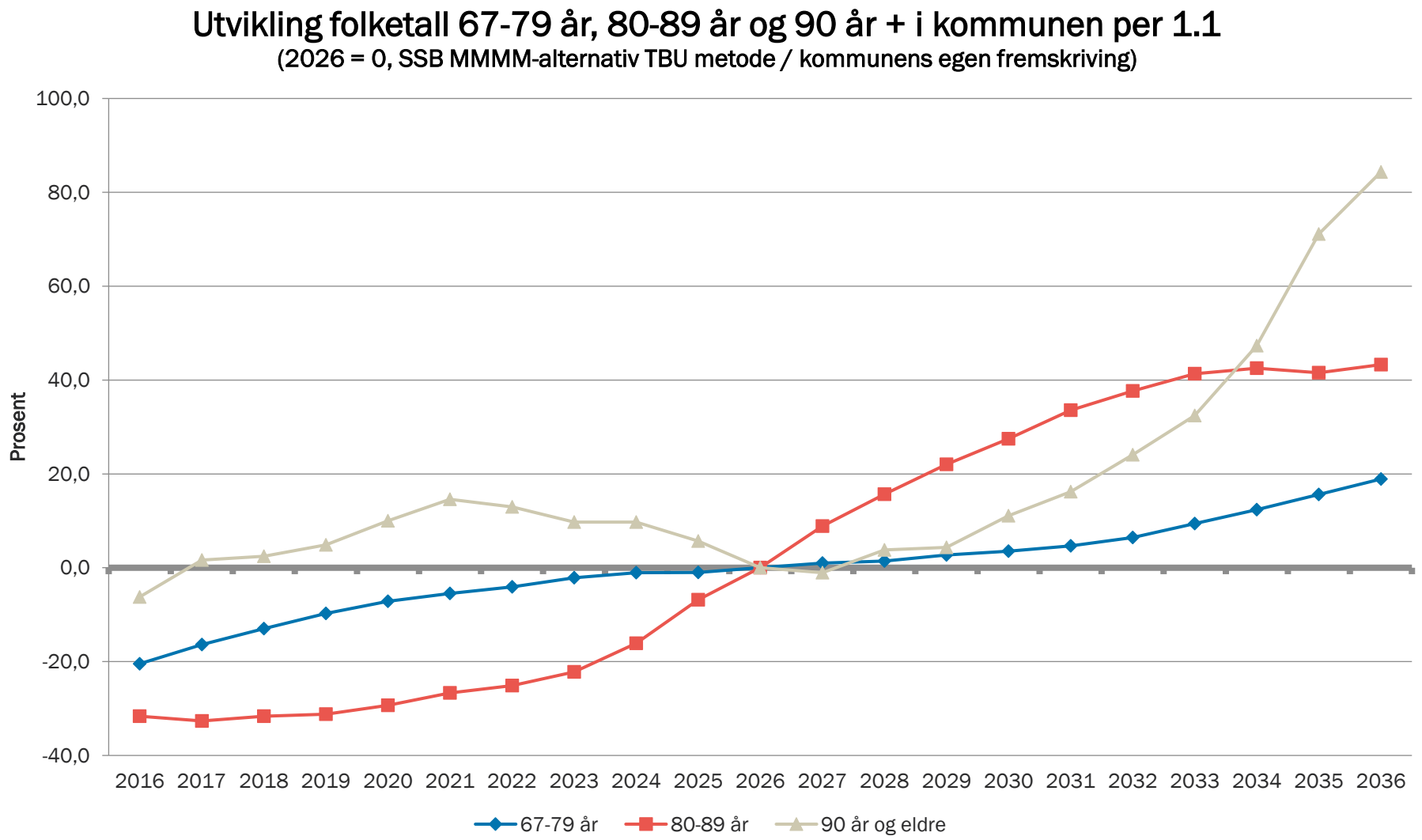

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Demografi og beregnet endring i utgiftsbehov

KS sin beregningsmetode

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Endring av kommunens utgiftsbehov framover ut fra demografiutvikling

3118 INDRE ØSTFOLD

Anslag årlig endring i kommunens utgiftsbehov (i 1000 kroner) per tjenesteområde som følge av befolkningsendringer

(2026 kroner og endring fra 1.1.2026)

Endring utgiftsbehov per 1.	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommune-helse	Barnevern	SUM INDRE ØSTFOLD
2027	38 758	-13 281	6 970	2 019	3 515	-707	37 274
2028	41 735	-13 008	0	2 470	2 795	-618	33 374
2029	34 645	-15 787	10 316	2 156	3 499	-698	34 133
2030	42 813	-8 056	11 153	2 543	2 909	-266	51 097
2031	43 222	-15 039	11 989	2 256	3 523	-203	45 749
2032	43 811	1 445	5 019	1 735	3 645	-456	55 200
2033	48 042	-4 661	6 692	731	4 429	-58	55 175
2034	52 578	-824	6 692	1 192	3 972	-23	63 587
2035	64 324	4 692	5 576	902	3 707	-184	79 018
2036	52 143	-1 772	6 692	671	4 303	52	62 089
Sum 2027-2036	**462 073**	**-66 291**	**71 099**	**16 677**	**36 298**	**-3 159**	**516 697**

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Endringer i tjenestene

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Pleie og omsorg

KS sier økning som følge av demografi med kr 38,6 mill fra 2026 til 2027

Fra 2026 til 2027 i økonomiplanen er det gjort følgende styrkinger på områdene:

- Dagtilbud til eldre
- Økt antall årsverk i hjemmesykepleien
- Koordinering, pasientflyt og faglig oppfølging
- Videreføre Generasjon M
- Økt antallet korttidsplasser på Helsehuset
- Økte midler til omsorgslønn og timeavlastning
- Økte midler til BPA
- Nytt heldøgns bemannet botilbud Hovskogen
- Implementering av nytt EPJ (elektronisk pasientjournal) og opplæring av ansatte for trygg innføring
- Økt antall Ipad til hjemmetrening

TOTALT: 50,4 millioner

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Helse

KS sier økning som følge av demografi med kr 3,5 mill fra 2026 til 2027

Fra 2026 til 2027 i økonomiplanen er det gjort følgende styrkinger på områdene:

- Fysio/ergo
- Økt årsverk kommuneoverlege
- Styrket avdelingsledelse for legetjenesten
- Endret organisering legevakt grunnet avvik som må lukkes

  Billigste løsning valgt (600’ og alternativkostnad over 2 mill)
- Økte midler til fastlegeordningen (statlig ordning som ikke er fullfinansiert + ny hjemmel i Trøgstad)
- Videreføre FACT Ung også etter 2027 (gjelder først fra 2028, ikke tatt med i summen)

TOTALT: 5,6 millioner + Fact Ung fra 2028

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Sosial (Nav)

KS sier økning som følge av demografi med 2 mill fra 26 til 27

- Sosialstønad til flyktninger dekkes av integreringstilskudd 1,88 mill kr. økning.
- Sosialstønad:prognosen øker, området økt med 4,1 mill. 733(760) mottakere 2026. 291(221) personer har sosialhjelp som viktigste inntektskilde.
- KVP (kvalifiseringsstønad): økt med 4,0 mill kr.
- TIl tross for styrking, er prognosene for reell økning noe høyere og ligger derfor forslag om ytterlige styrkinger på 1,5(sosial) og 1,7(KVP) som det ikke er funnet rom for.
- Kommunale VTA-plasser – fortsatt nedtrapping, men går saktere enn ønsket
- Ligger ikke-innarbeidet alternativ som innebærer å fryse sosialhjelpsatser på 2026-nivå i 27. Med dagens nivå, vil dette utgjøre en innsparing på 800 000.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Barnehage

KS sier økning som følge av demografi med 6,9 mill. kr fra 2026 til 2027.

- Mindreforbruk i kommunale barnehager i 2026, men ikke justert ned ramme i 2027.
- Kortsiktig mindreforbruk på grunn av utfordring med rekruttering av vikarer, samt nasjonale ordninger med f.eks toppet bemanning.
- Gode systemer for intern vikarordning ikke tilstrekkelig på grunn av høyt sykefravær - systematisk arbeid for nærvær fortsetter i 2027
- Tilskudd til private barnehager økes med 6 millioner kr i 2027 som en følgje av nytt statlig regelverk.
- Utvidet åpningstid benyttes utover faktisk behov. Forslag om å vurdere de praktiske ordningene for utvidet tid for å styrke antallet ansatte i kjernetiden. Kan også virke positivt på nærværet.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Skole

KS sier reduksjon som følge av demografi med kr 13,3 mill fra 2026 til 2027

- Elevtallsutvikling: 5094 (2026) til 4964 (2027). Eks. AUSK 634 til 555.Dette gir lavere inntekter,ellers stabilt budsjett
- Reduserer antallet klasser og driftsutgifter, men økte behov for individuelt tilrettelagt opplæring knyttet til ulike utviklingsforstyrrelser gjør det utfordrende å redusere antallet årsverk tilsvarende nedgangen i elevtall, som er reflektert i KS prognosen.
- Reduksjon i kostnader med kr 15 mill. skyss og struktur innarbeidet i økonomiplan. Skole foreslås tilført midler for deler av 2027, da strukturspørsmålet ikke er avklart.
- Skolene trekkes for nasjonal avvikling av leksehjelp, men får tilført midler for nedgang i brukerbetalinger på SFO samt opprettholder midler fra integreringstilskudd på 3 mill.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Barnevern

- KS sier reduksjon som følge av demografi med 0,7 mill. kr fra 2026 til 2027.
- IØK har mange saker, og mange alvorlige saker, sett opp mot folketallet.
- Nødvendig styrking for et realistisk budsjett i 2026.
- Tar tid å redusere drift etter intensjonene i Oppvekstreformen, da barnevernets forebyggende rolle er godt forankret hos andre enheter som jobber med barn og unge.
- Stram, men uforutsigbar drift pga kostnadskrevende institusjonsplasser.
- Ingen økning eller reduksjon i rammen fra 2026 til 2027.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Andre områder som ikke er en del av KS sin modell for demografi

Inntektssystemet fordeler midler etter kriterier knyttet til de sentrale velferdstjenestene

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Plan og teknikk

- Områdeplan Tomter – viktig for utvikling av tettstedet og kommunale tjenester
- Planskilt kryssing av jernbanen i Askim
- Investeringer i vann og avløp – sentral for utvikling av kommunen
- Arealeffektivisering – fortsette arbeid
- Ferdigstillelse av byggeprosjekter – utfordrer arealeffektvisering
- Økte kommunale avgifter og økte forsikringskostnader
- Oppgradering av idretts- og aktivitetsanlegg - bostedattraktivitet
- Økt ramme til brannvesen utover deflator og midlertidig HMS-løsning for brannvesenet. Forberedelse til ny hovedbrannstasjon
- Styrker kommunens beredskap og samfunnssikkerhet gjennom robuste vann- og avløpsløsninger, sikring av kritisk infrastruktur, økt forsyningssikkerhet samt beredskap veg.
- Klima- og miljøtiltak: Fremmede arter, energimerking av bygg og avhending miljøfarlig/utrangert kunstgress

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Kultur og samfunn: skape arenaer for mestring, fellesskap og utvikling

- Kulturskolen: 8% av barn og unge mellom 6-15 år har et tilbud på vår kulturskole (10,5 % i vår Kostragruppe); søskenmoderasjon og nytt gruppetilbud nysirkus
- Innbyggertorg og bibliotek: 70-80 barn har et gamingtilbud idag, for å videreføre tiltaket foreslås det å prioritere tiltaket innenfor steds-utviklingspotten
- Demokratisenteret - her bygges det opp viktig kompetanse for å styrke demokratisk motstandskraft og gi ungdommer verktøy for å møte hatefulle ytringer – dele erfaringer, verktøy og metoder; Nordic Safe Cities

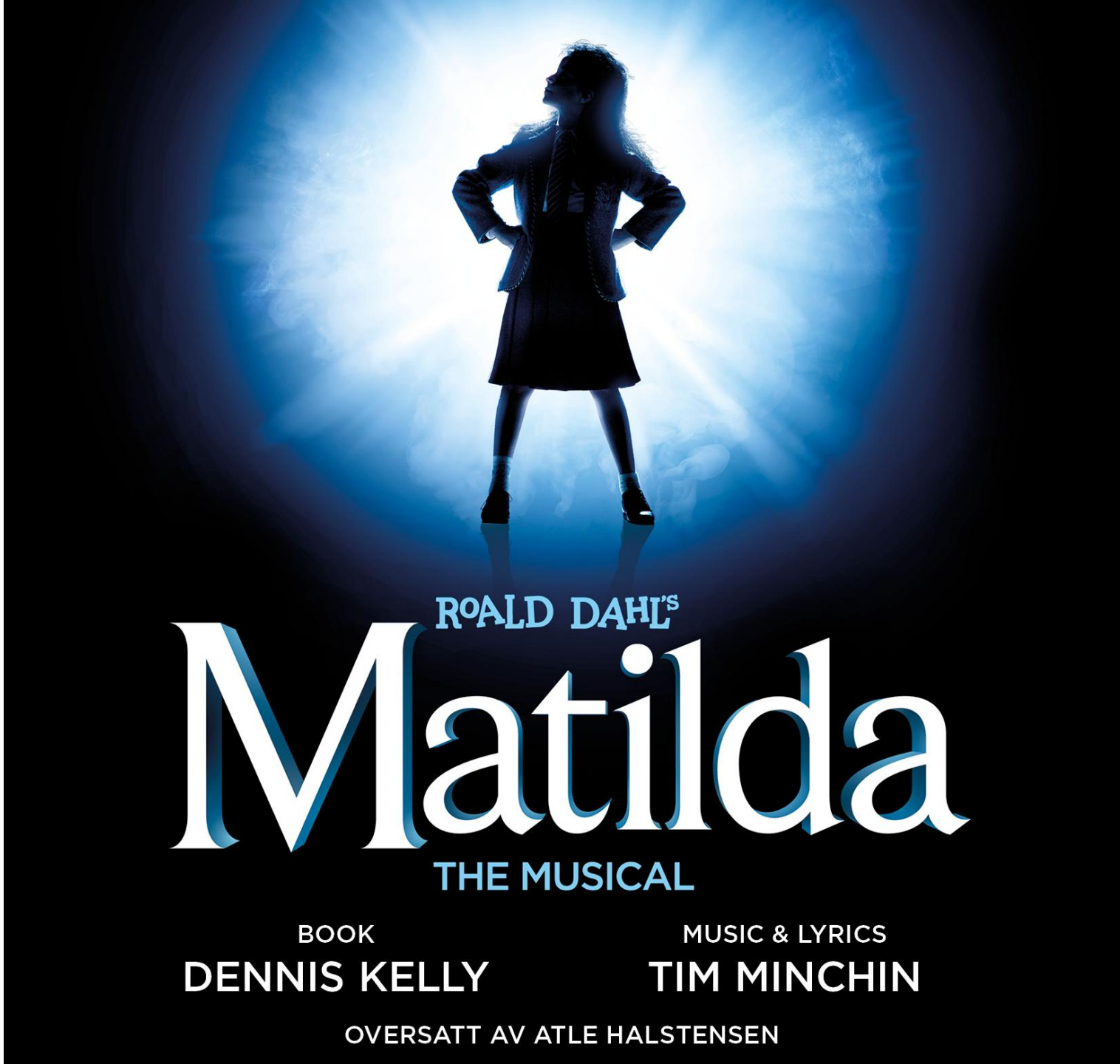

Organisasjon og styring

Kommunens samlede stabstjenester

Prioriteringer

- Styrking av økonomi- og innkjøpsfunksjon rettet mot nytt renseanlegg
- Sikre funksjonelle systemer for rekruttering, oppfølging av eierrollen og samhandling mellom systemer
- Kommuneadvokat ansatt og ressurser samlet i tråd med k-styrets vedtak i HØP 2026-29

Området styrket med 2,5 millioner kroner

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Prioriteringer for Digitalisering 2027

Digital innbyggerdialog og saksbehandling
Vi skal effektivisere all digital dialog med innbyggerne og den interne saksbehandlingen ved ansvarlig bruk av KI.

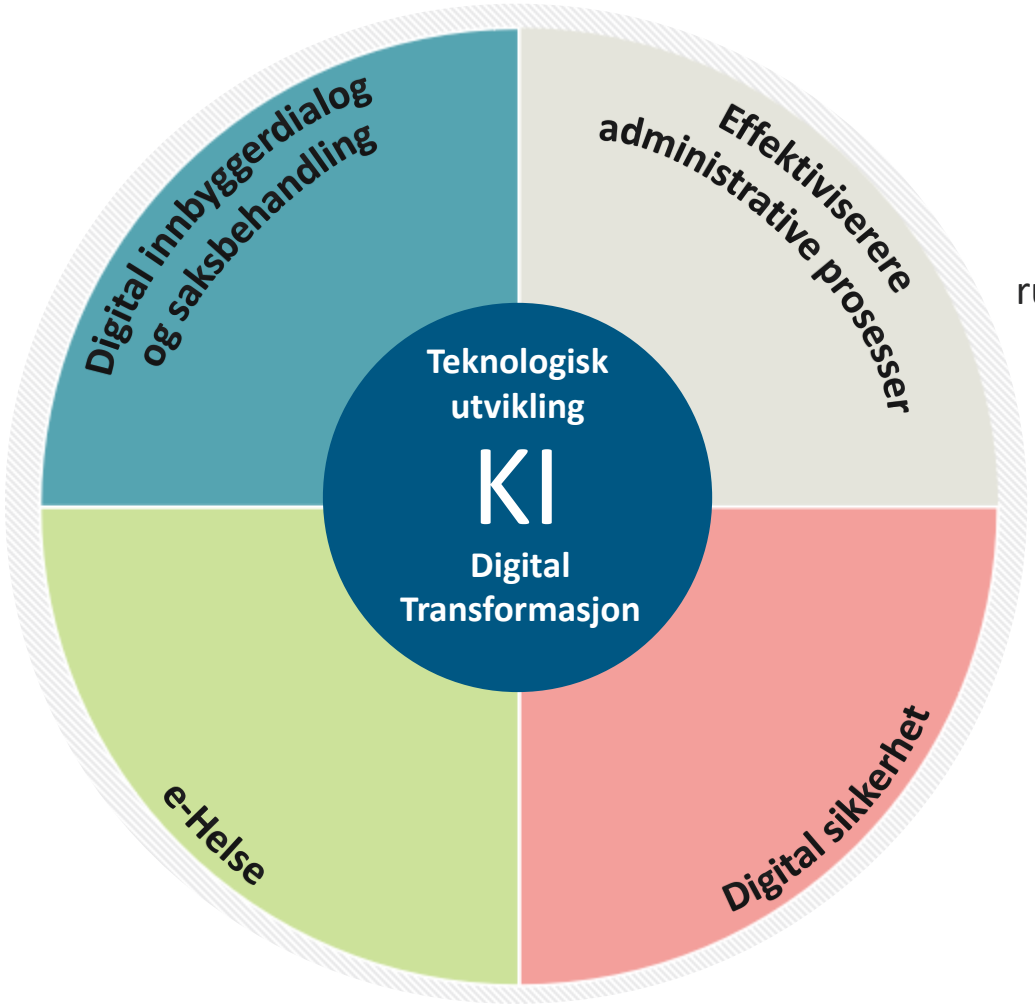

Effektivisere administrative prosesser
Effektivisere og automatisere rutinejobber, så medarbeiderne kan bruke tiden på verdiskaping.

e-Helse
e-Helse handler ikke om mindre omsorg, men om mer tid til mennesker.

Digital sikkerhet
Raskere teknologisk utvikling medfører økte trusler.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Digitalisering – nye tiltak 2027

- **Digital innbyggerdialog og saksbehandling**
  - Starte implementering av bedret søknadsprosess
  - KI-støttet saksbehandling
- **Effektivisere administrative prosesser**
  - KI-basert fakturakontroll
  - Transkribering av møter
  - Gjennomføre prosesskartlegginger og fjerne flaskehalser i det administrative arbeidet
- **e-Helse**
  - Anskaffe og innføre ny EPJ
  - Fortsette satsingen på velferdsteknologi
- **Sikkerhet**
  - Oppgradere sikkerhetsløsninger for overvåkning av infrastruktur (PC, nettbrett, mobil, …) og bedret kontroll på programvareoppdateringer
- Området styrket med 11,3 millioner (inkl. midler til å dekke tapt inntekt trygghetsalarmer på 3,1 mill). Deler er forutsetning for innsparinger i andre omr.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Næringsutvikling interkommunalt samarbeid og Campus Indre Østfold

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Næringsutvikling

- Næringsutviklingsarbeidet er organisert gjennom egenregi og gjennom Indre Østfold næringsutvikling AS.
- De viktigste tiltakene i egen organisasjon i 2027:
    - Gjennomføre tiltak for å oppfylle/bidra til mål og strategier i strategisk næringsplan. Dette innebærer bl.a.:
    - Sluttføre mulighetsstudie for etablering av biogassanlegg i kommunen. Landbruksorganisasjonene og næringslivet er tett påkoblet og har gitt positive signaler så langt. Et biogassanlegg i kommunen vil bidra til redusert klimautslipp fra landbruket, samtidig som det skal leveres bedre gjødsel tilbake til bøndene.
    - Flere interessenter som vurderer Indre Østfold kommune som lokalisering for etablering av virksomhet innen sirkulærøkonomi. Slike etableringer vil bidra til å styrke vår posisjon innen sirkulærøkonomi. Dette skaper arbeidsplasser og økt næringsattraktivitet,
    - By- og stedsutvikling er viktig for helhetlig næringsutvikling og bostedsattraktivitet. Det er store prosjekter både under planlegging og i gjennomføringsfase i begge våre byer.
    - Framskaffe og markedsføre tilrettelagte arealer
- De viktigste tiltakene i regi av Indre Østfold Næringsutvikling (som nå er 100 % offentlig eid) er:
    - Etablerertjenesten
    - Samordnet varedistribusjon
    - Yrkesmesse

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Interkommunalt samarbeid og Indre Østfold regionråd

- Kommunen samarbeider med kommunene i regionen, i Østfold, og også andre kommuner i landet for øvrig gjennom formelle selskaper og utformet i nettverk m.m.
- Regionrådet er et interkommunalt politisk råd bestående av kommunene Indre Østfold, Marker, Rakkestad og Skiptvet
- Regionrådet ledes av ordfører i Indre Østfold kommune og regional koordinator er ansatt i vår kommune Driften finansiert av alle kommunene i regionen etter folketall.
- Midler avsatt til arbeid og kjøp av tjenester på 2026-nivå

Campus Indre Østfold

- Campus Indre Østfold er regionrådets (IPR) viktigste satsing.
- Viktig for næringsliv, kommune og innbyggere, og tiltak i arbeidet med redusert utenforskap og øke utdanningsnivået i regionen.
- I 2027 legges det opp til at man arbeider for å tilrettelegge Kulturtorget i Mysen for flere studietilbud. Dette gjelder bygningsmessig og innholdsmessig.
- Det ble i 2026 utført en mulighetsstudie av bygget som det søkes å realisere deler av i 2027.
- Prosjektledelse ivaretas av regional koordinator i IPR'et, og det søkes tilskudd fra bl.a. fylkeskommunen til drift og utvikling.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Kommunalt-frivillig samarbeid

Innovativt samhandling i grenselandet mellom offentlig sektor og sivilsamfunnet

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Kommunalt frivillig samarbeid

Satsningen dreier seg om velferdstjenester i grenselandet mellom offentlig sektor og sivilsamfunnet.

Arbeidet kretser langs to hovedakser – rammer og relasjoner – som er like viktige.

Rammer

- **Utvikle** nye og videreutvikle etablerte tiltak: Skape løsninger som svarer på en utfordring, og som muliggjør frivillig innsats
- Bygge egnede og varige **strukturer** rundt tiltakene: Avklare ledelse, rutiner, juridiske og praktiske forhold, og evt. finansiering

Relasjoner

- **Rekruttere** frivillige til innsats: Nå fram til frivillige, synliggjøre mulighetene og koble personer og interesser
- **Koordinere** frivillige ressurser: Ivareta de frivillige deltakerne, og samtidig sikre og tilpasse den frivillige ressursinnsatsen

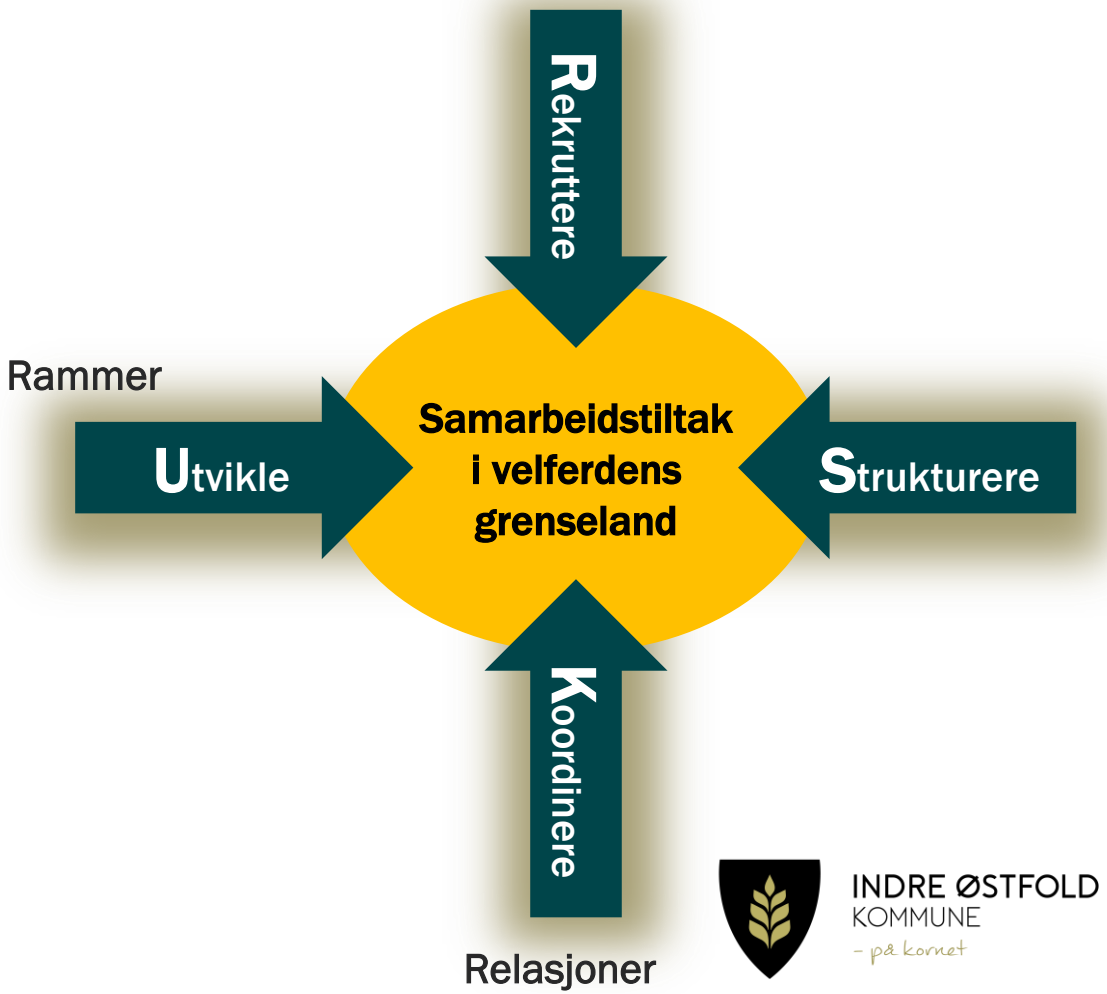

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Kommunalt frivillig samarbeid i grenseområdet mellom kommune og frivillighet

Kommunestyret
18. November 2025,
Satsning på kommunalt-frivillig samarbeid
Sak 104/25 vedtakspunkt 2:
Kommunestyret vedtar følgende kriterier (statutter) for de konsepter og samarbeidstiltak som skal prioriteres:

a. *Gi merverdi for innbyggerne/samfunnet*
b. *Føre til ny eller bedre løsning/oppgavefordeling*
c. *Innebære utstrakt grad av samhandling*
d. *Medføre ressursinnsats fra frivillige og/eller andre aktører*
e. *Være i grenseområdet mellom offentlig tjenesteapparat og sivilsamfunn*

I henhold til arbeidsmodellen skal prosjektet
- *Utforske og stimulere nye initiativ*
- *Understøtte etablerte tiltak*

Dette medfører blant annet
- Møter med ledere fra de store sektorene i kommunen
- Dialog med initiativtakere og ressurspersoner
- Kontakt med andre kommuner
- Deltakelse på kurs og nettverksmøter

Eksisterende tiltak	Nye tiltak	
Under videre utvikling	Under arbeid	Under planlegging
• Frivillig mentor • Hyllibekken elevarena • Foreningsportalen (Vi i Indre) • Re:læx • Venn (følge-, spise-, handle-, besøks-)	• Rekrutteringskampanje (ABC) • Frivilligsentral Ung • Frivilligmesse • Fritid i fellesskap • Kulturbærere i barnehagen	• Transport av barn/unge • Rekruttering ved avgangsintervju • Pilotarenaer (sektorovergripende)

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE

I tillegg har frivilligsentralene en rekke pågående og nye aktiviteter. Flere av disse i samarbeid med kommunen og andre aktører

Oversikt over deler av porteføljen inkl. våketjeneste fra Røde kors:

Nye tilbud videreutvikles slik som f.eks. knivkurs inkl. trearbeider på Vollene gård og lunsj hos Voksen-opplæringen:

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Anbefalinger for 2027

- ***Hyllibekken, koordinator (200 000 kr)***
  - *Gjennomføring krever en dedikert koordinatorressurs ved ungdomsskolen i Spydeberg.*
  - *Tiltaket utløser en stor frivillig innsats, tilfører en praktisk undervisningsform, og skaper møter mellom generasjoner. Elevarenaen har ført til bedre læringsutbytte og lavere skolevegring. Tidlig innsats (ungdomsskoleelever) forebygger senere hjelpebehov. Samarbeidsmodellen vil kunne overføres til andre skoler.*
- ***Frivilligsentral Ung Indre Østfold (350 000 kr)***
  - *Anbefaling om etablering av Frivilligsentral Ung i Indre Østfold, med tilknytning til re:læx. Lotteri- og stiftelsestilsynet har gitt godkjenning. Lokal finansiering utløser statlig støtte.*
  - *Frivilligsentral Ung vil bygge framtidens frivillighet ved å rekruttere, engasjere og utvikle unge frivillige i hele kommunen, gjerne i samarbeid med offentlige tjenester (nav, skoler, ungdomskontakt m.fl.). Den frivillige innsatsen har som mål å bidra til å styrke lokalsamfunnene, redusere utenforskap og gi personlig vekst.*
- ***Frivillig mentor, koordinator (420 000 kr)***
  - *Frivillig mentor er et tilbud til ungdom fra 15 år som trenger støtte i overgangen til voksenlivet. Gjennom en frivillig voksen mentor får ungdommene hjelp til praktiske gjøremål, økt sosial deltakelse og styrket selvstendighet. Mentorene rekrutteres gjennom frivilligsentralene, får nødvendig opplæring og følges opp av en egen koordinator.*

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Beredskap og sikkerhet

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Høye krav til kommunen innen sikkerhet og beredskap

- Risikonivået hevet og nå sist innen cyberrisiko
- Utviklingen internasjonalt og nasjonalt stiller større krav til kommunens evne til å håndtere uønskede hendelser.
- Beredskap og sikkerhet må ha større oppmerksomhet i planperioden.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Brutto budsjett for 2027: 5,25 milliarder kroner

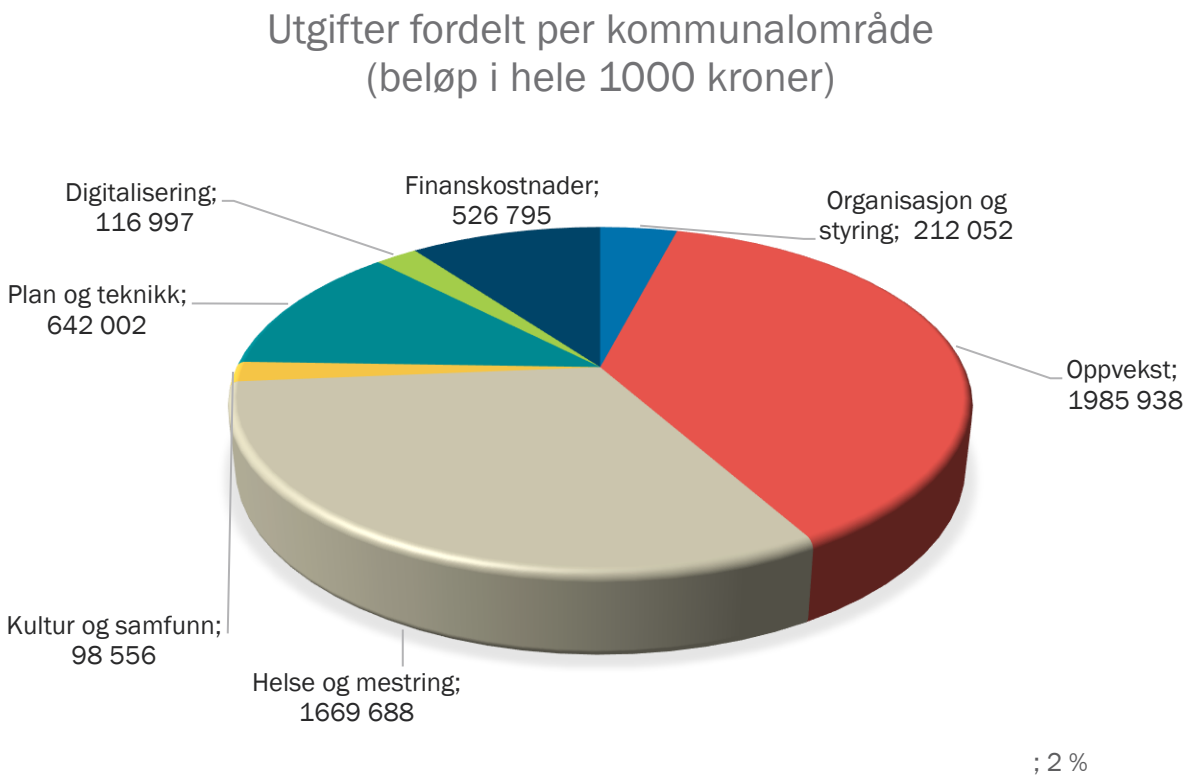

- Tjenester for 4,725 mrd. kroner
  - Oppvekst 1,985 mrd – 38% (Nav 187,3/4%)
  - Helse og mestring – 1,670 mrd - 32%
  - Plan og teknikk – 0,642 mrd – 12%
  - Organisasjon og styring – 0,212 mrd – 4%
  - Digitalisering – 0,117 mrd – 2%
  - Kultur og samfunn – 0,099 mrd – 2%
- Finanskostnader 0,527 mrd

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

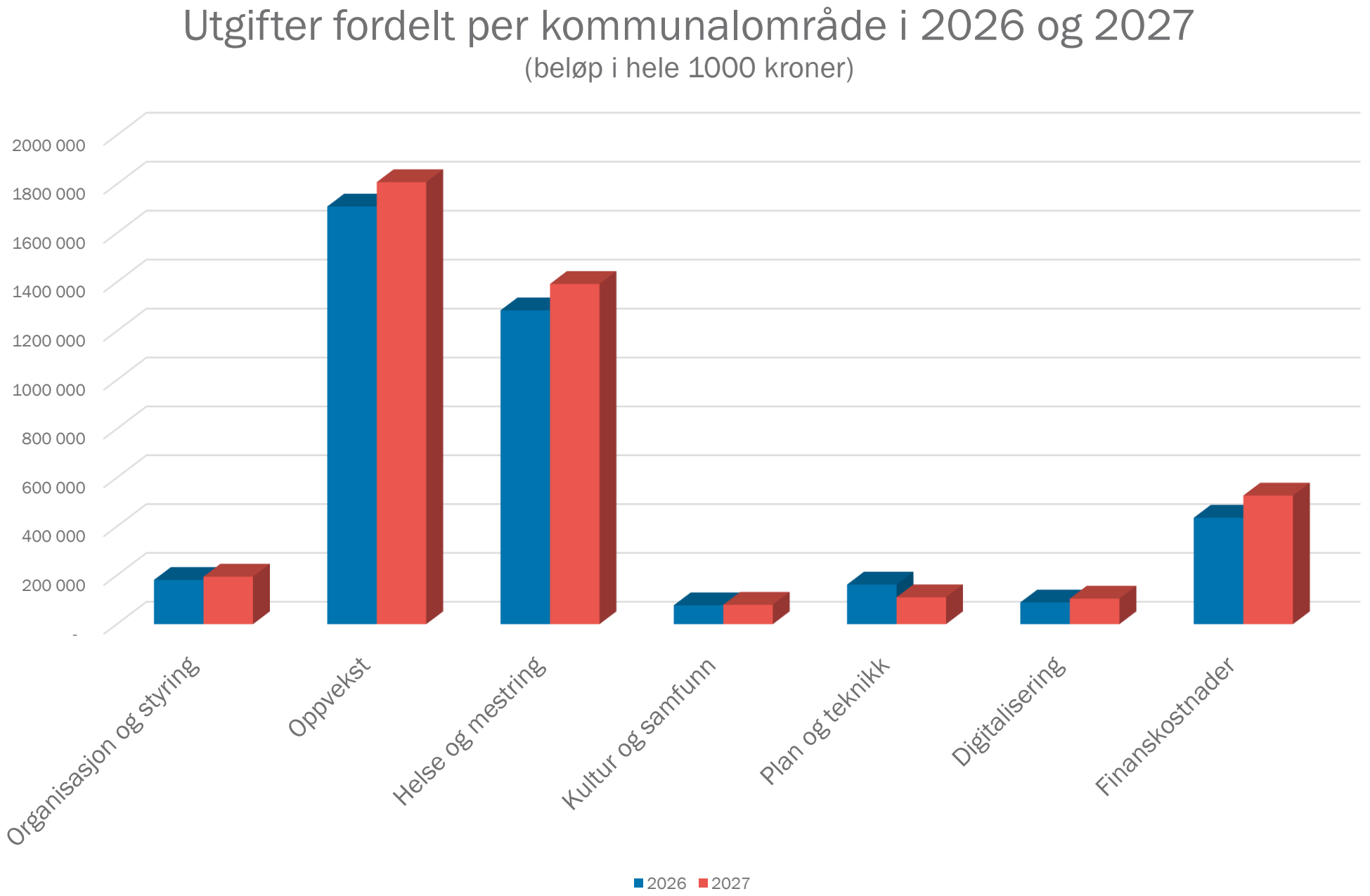
Utgifter fordelt per kommunalområde i 2026 og 2027
(beløp i hele 1000 kroner)
2000 000
1800 000
1600 000
1400 000
1200 000
1000 000
800 000
600 000
400 000
200 000
-
Organisasjon og styring
Oppvekst
Helse og mestring
Kultur og samfunn
Plan og teknikk
Digitalisering
Finanskostnader
2026
2027

Forutsetninger lagt til grunn

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Forutsetninger i budsjett 2027/handlings- og økonomiplan 2027-2030

- Rammebetingelser
- Fra statsbudsjettet:
  - Prisvekst 2,9 %
  - Årslønnsvekst 4,0 %
  - Deflator 3,8 %
- Renteutvikling
  - Styringsrente 4,5 %
  - Innlånsrente 5,4 %
    - Nedadgående i perioden

- Langsiktig styring
- Finansielle nøkkeltall
  - Netto driftsresultat 0,5% - 1,1%
  - Disposisjonsfond 11,1% - 9,2%
  - Gjeldsgrad I 97% - 108%

Rammebetingelsene gir lite økonomisk handlingsrom. Økende gjeldsgrad og svak resultatmargin øker risikoen ved renteendring.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Sentrale inntekter

- Bygger på statsbudsjettes anslag, eiendomsskatt etter § 3c, integreringstilskudd og rentekompensasjon

	Regnskap	Oppr. bud.	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Sum generelle driftsinntekter						
Rammetilskudd	-1 976 358	-2 022 739	-2 164 000	-2 207 000	-2 241 000	-2 276 000
Inntekts- og formuesskatt	-1 613 008	-1 812 955	-1 864 000	-1 873 340	-1 882 727	-1 892 160
Eiendomsskatt	-55 261	-52 600	-55 000	-55 000	-54 000	-55 000
Andre generelle driftsinntekter	-179 741	-108 000	-90 600	-67 000	-51 500	-41 500
Sum generelle driftsinntekter	-3 824 369	-3 996 294	-4 173 600	-4 202 340	-4 229 227	-4 264 660

INDRE ØSTFOLD	Inngang!A1	2026	2027	2028	2029	2030
INDRE ØSTFOLD	**3118**					
2027-prisnivå for årene 2027-2030			PROGNOSE			
1000 kr		2026	2027	2028	2029	2030
Sum rammetilsk uten inntektsutj og ekstra skjønn statsforvalter (se linje 47 og 50 nedenfo		1 821 117	1 893 573	1 889 119	1 889 043	1 889 132
Netto inntektsutjevning		257 262	270 387	270 387	270 387	270 387
Sum rammetilskudd før ekstra skjønn fra statsforvalteren		2 078 379	2 163 960	2 159 506	2 159 430	2 159 519
Rammetilskudd - endring i %		5,2	4,1	-0,2	-0,0	0,0
Skatt på formue og inntekt		1 771 910	1 864 117	1 864 117	1 864 117	1 864 117
Skatteinntekter - endring i %		7,46	5,20	-	-	-
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)		-	-	-	-	-
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet) ekskl. ekstra skjønn fra statsforvalteren		3 850 300	4 028 100	4 023 600	4 023 500	4 023 600
			(avrundet totalsum ut fra at skatt kun er et anslag)			
Sum - endring i %		6,2	4,6	-0,1	-0,0	0,0

DRE ØSTFOLD
OMMUNE
å kornet

Integreringstilskudd

- Bosetting av flyktninger gjøres etter anmodning
  - 2022 184
  - 2023 198
  - 2024 180
  - 2025 65
  - 2026 55
  - 2027 50
  - 2028 30-
  - Budsjettert med 80,6 mill kroner (97 mill. i 2026) i integreringstilskudd i 2027
  - Bolig, introduksjonsstønad, helsetjenester, skole, barnehage, supplerende sosialhjelp
  - Redusert bosetting gir betydelig nedgang i integreringstilskuddet utover i perioden, med tilsvarende nedjustering av utgiftspostene i budsjettet

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Høye investeringer, økte rente- og avdragsforpliktelser

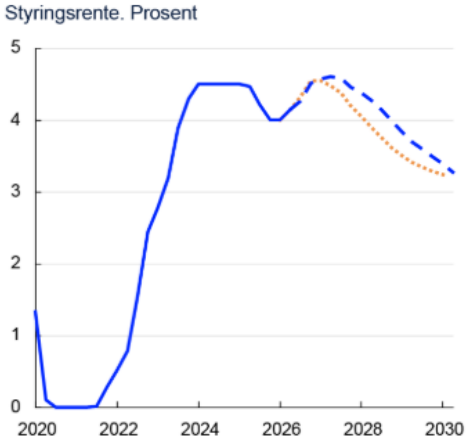

- Årlige investeringer i størrelsesorden 0,87 mrd. kroner – 1,35 mrd. kroner
  - Selvkostprosjekter
  - Selvfinansierende prosjekter
  - Finansiert av frie inntekter/fond
- Startlånsordningen redusert til 125 mill kroner

Renter og avdrag 2027-				
	2027	**2028**	**2029**	**2030**
HØP 2025-2028	3,50	3,50		
HØP 2026-2029	4,45	4,45	4,45	
HØP 2027-2030	5,35	5,10	4,85	4,35

- Rentenedgangen lar vente på seg

	Regnskap	**Oppr. bud.**	**Økonomiplan**			
	2025	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Renteutgifter	248 611	271 531	341 420	374 810	411 130	428 740
Avdrag på lån	160 619	164 300	185 375	211 175	239 500	270 462

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Til drift på kommunalområdene

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Regulert budsjett 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-1 976 358	-2 022 739	-2 078 768	-2 164 000
Inntekts- og formuesskatt	-1 613 008	-1 812 955	-1 790 955	-1 864 000
Eiendomsskatt	-55 261	-52 600	-56 000	-55 000
Andre generelle driftsinntekter	-179 741	-108 000	-128 945	-90 600
Sum generelle driftsinntekter	-3 824 369	-3 996 294	-4 054 668	-4 173 600
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	3 424 699	3 636 408	3 647 113	3 775 783
Avskrivninger	221 526	230 000	230 000	245 000
Sum netto driftsutgifter	3 646 225	3 866 408	3 877 113	4 020 783
Brutto driftsresultat	-178 144	-129 886	-177 555	-152 817
Renteinntekter	-112 295	-81 885	-90 385	-127 680
Utbytter	-12 479	-13 500	-19 500	-26 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-19 674	-2 000	-16 000	-2 105
Renteutgifter	248 611	271 531	298 366	341 420
Avdrag på lån	160 619	164 300	182 300	185 375
Netto finansutgifter	264 781	338 446	354 781	371 010

Bruttoutgifter fordelt per kommunalområde
(beløp i hele 1000 kroner)

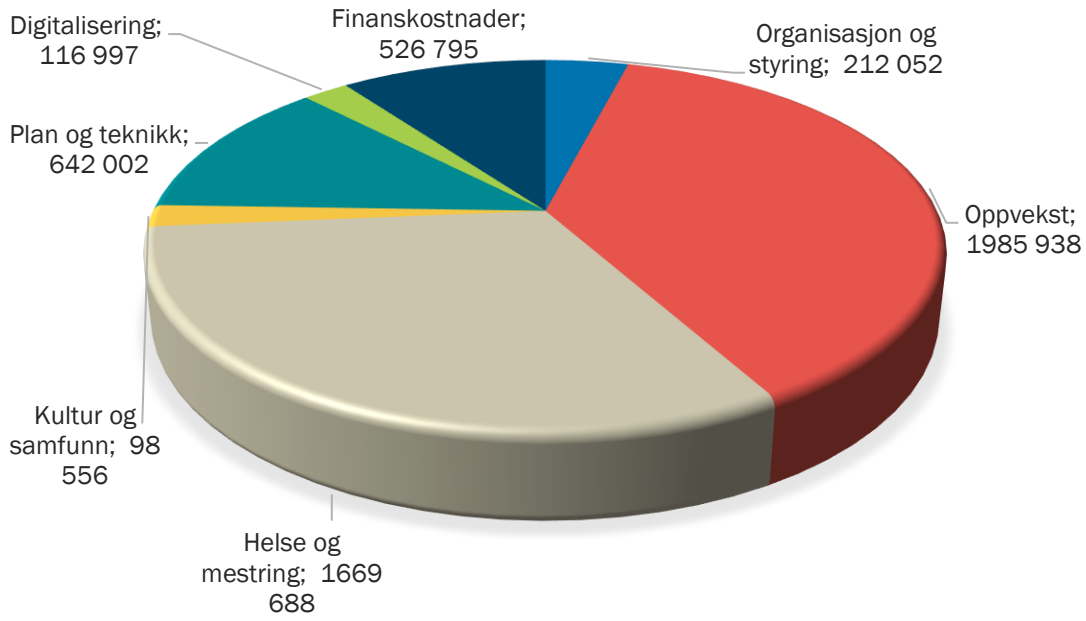

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Kommunale gebyrer

Handlings- og økonomiplan 2027-2030

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

- Statlige føringer knyttet til sikker vannforsyning, rensekrav for avløp (overvannshåndtering) og miljøkrav er førende for arbeidet med vann, avløp og renovasjon.
- Mange kommuner rundt Oslofjorden har fått de samme kravene.
- Høy etterspørsel etter entrepenører, kompetanse og materiell presser prisene opp
- Nye VA-anlegg er svært kapitalkrevende
- Dette bidrar til økte kostnader, og gebyr for sluttbrukerne

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Kommunale avgifter - litt historikk fra de siste årene

- Endringer i retningslinjene for beregning av selvkost fra 1.1.26 ble innarbeidet i gebyrene for 2026
  - Maksimal avskrivningstid på ledningsnett ble endret fra 40 til 80 år
  - Maksimal avskrivningstid på renseanlegg, pumpestasjoner og høydebasseng ble endret fra 20 til 40 år.
  - Endret kalkylerenten som benyttes fra 5-årig swap rente + 0,5 prosentpoeng til 3-måneders nibor + 0,7 prosentpoeng.

- I tillegg ble merverdiavgiftssatsen endret fra 25 % til 15 % mva på vann, avløp og slambehandling fra 1. juli 2025.
- Kommunen har ikke lov til å tjene på selvkost tjenestene, eventuelle overskudd blir avsatt på fond, og må brukes til å justere gebyrene innen neste 5 års periode.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Årets største utfordring ved fastsettelse av gebyrene i 2027

- Kalkulasjonsrenten er økt fra 4,67 % i 2026 til 5,7 % i 2027
- I fjor var forventet kalkulasjonsrente for 2027 beregnet til 4,51 %
- Forventet kalkulasjonsrente for 2026 er beregnet til 5,26 %

- Dette bidrar til en stor økning i kapitalkostnader både i 2026 og i økonomiplanperioden

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Forutsetninger i årets beregninger

- Det er lagt inn budsjettmidler til sanering av Måstadtjern, Gamle Tosebygda vannbehandling anlegg og et pumpehus i Tosebygda
- Disse saneringene lå også inne i gebyrene for 2026.
- Siden de er forskjøvet ut i tid, er budsjettmidlene satt på fond i 2. tertial 2026, og det er budsjettert med at de i hovedsak finansieres med bruk av fond i 2027.
- Det er årlig en gjennomgang av investeringene, hvor justeringen gjøres basert på ny informasjon og forventet kapasitet i organisasjonen
- Prosjektet Avløp ut av/gjennom Askim er delt opp og fordelt over tre år, for å bidra til lavere økning av gebyrene.
- Det er ikke budsjettert med vakante stillinger

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Gebyrer for vann og avløp inkl. mva

Vann	2026	Varslet 2027	2027	2028	2029	2030
Abonnements gebyr	2 233	2 269	2 699,05	2 833,60	2 886,50	2 924,45
Forbruksgebyr (kr/m^3)	30,55	31,00	35,88	37,65	38,33	38,82

Avløp	2026	Varslet 2027	2027	2028	2029	2030
Abonnements gebyr	2 745	3 302	3 275,20	3 982,45	4 728,80	5 551,05
Forbruksgebyr (kr/m^3)	39,30	45,80	46,12	56,02	66,49	78,02

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Andre selvkostgebyrer

Normalgebyr	2026	Varslet 2027	2027	2028	2029	2030
Feiing	570	584	570	570	599	629
Renovasjon	5 383	5 424	5 806	5 891	5 978	6 118
Slamtømming	1 556	1 600	1 556	1 633	1 750	1 838
Kontroll og tilsynsgebyr	716	734	716	716	716	776

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Avgifter til husstand – VA-gebyr, feiing og renovasjon

Forbruk	2026	2027	Økning i kr	Økning i %
120 m^3	19 311	22 190	2 879	14,9 %
200 m^3	24 897	28 749	3 852	15,5 %

Forbruk	Varslet 2027	2027	Økning i kr	Økning i %
120 m^3	20 696	22 190	1 494	7,2 %
200 m^3	26 840	28 749	1 909	7,1 %

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Avgifter til husstand – VA-gebyr, feiing og renovasjon

Forbruk	Varslet	2027	Økning i kr	Økning i %
120 m^3	20 696	22 190	1 494	7,2 %
200 m^3	26 840	28 749	1 909	7,1 %

Forbruk	Varslet 2027	Dersom renten var lik som høsten 2025	Endring i kr	Endring i %
120 m^3	20 696	20 531	-165	-0,1 %
200 m^3	26 840	26 402	-438	-0,1 %

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Utviklingen av en husholdnings samlede gebyr fra 2026 til 2030

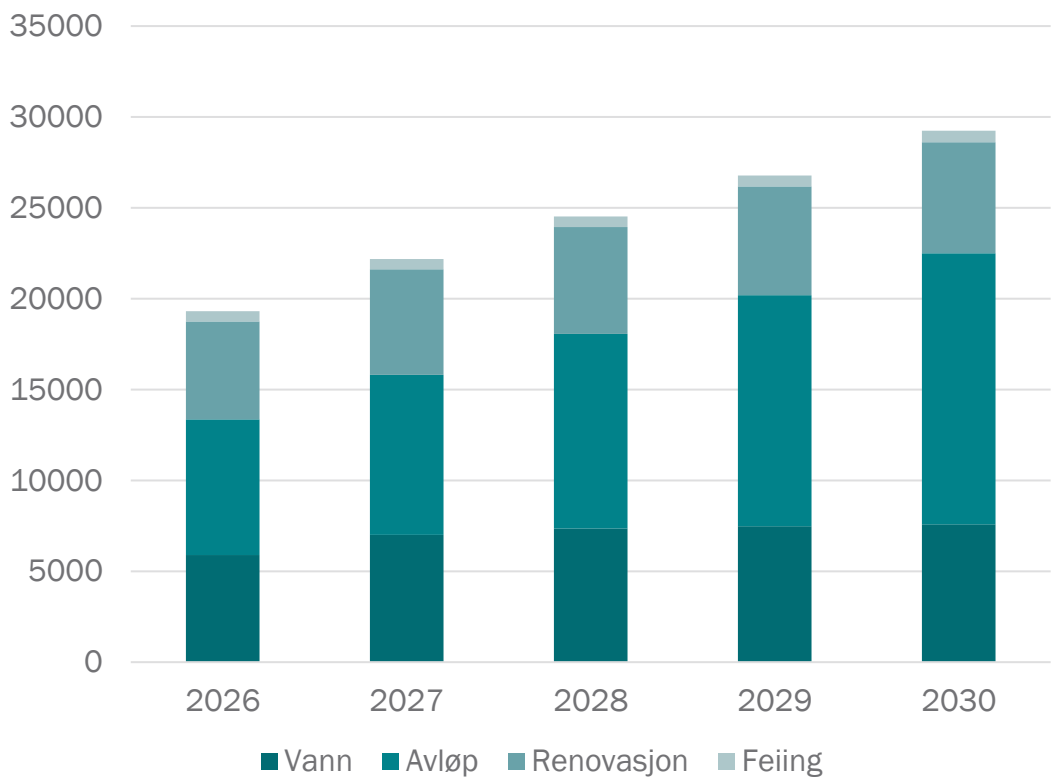

I sum øker en kostnaden for en husholdning med et forbruk på 120 m^3 fra 22 190 kr i 2027 til 29 243 kroner i 2030. Dette tilsvarer en økning på 32 %.

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Kommunale gebyrer - Arealtjenester

Timespris	2026	2027	Endring	Endring i %
Private reguleringsplaner før første gangs høring	1 365	1 430	65	4,8 %
Byggesak	1 560	1 460	- 100	- 6,4 %
Eierseksjonering	1 230	1 280	50	4,1 %
Oppmåling	1 580	1 730	150	9,5 %
Utslippstillatelser	1 360	1 370	10	0,7 %

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Investeringer

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

INVESTERINGER I ØKONOMIPLANPERIODEN (4 ÅR)

- Idrett 57 mill
- Maskiner og transportmidler 46,9 mill
- Institusjonslokaler 380 mill
- Formålsbygg (andre) 493 mill
- Skolebygg 100 mill
- Barnehagebygg 84 mill
- Strategiske eiendomskjøp 20 mill
- Kommunale boliger 47 mill
- Veier gater, trafikksikkerhet og ladestasjoner 155 mill
- Friluftsområder 17 mill
- IKT og fagsystemer 88 mill
- Festningsverk 13 mill
- By og sentrumstiltak 5 mill
- Avløpsanlegg 1900 mill
- VA – saneringsprosjekter 1150 mill
- Vann 64 mill
- Mindre vann- og avløpsprosjekter 100 mill

Edwin Ruud

Trøgstad fort

Løkenskogen barnehage

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Detaljer og oversikt over alle investeringsprosjektene finner man i Framsikt

Handlings- og økonomiplan 2027 - 2030

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
- på kornet

Rehabilitering av rådhus eller alternativ til å rehabilitere – hva skal vi utrede videre?

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Indre Østfold rådhus

Stort rehabiliterings- og vedlikeholdsbehov

Avsatt 65 millioner kroner i HØP 2026-2029 for å ivareta absolutt nødvendige og kritiske forhold

Kommunestyret vedtok å skyve et år på investeringen for å vurdere alternativer

Innspill fra utbyggere om at man tror det vil være billigere og bedre å leie effektive kontorlokaler enn å rehabilitere dagens rådhus

En overordnet kalkyle på full rehabilitering av kontoretasjene (TEK17) og ivareta tiltak i tilstandsanalyser fra 2023 og nødvendig oppgradering av ventilasjon og kjøleanlegg og bedre arealeffektivitet

Må vurderes opp mot et eventuelt leiealternativ

Politiske føringer om leie av eksterne kontorlokaler og avhending av dagens rådhus er et aktuelt å gå videre på før det brukes mer ressurser på å detaljere et rehabilitering og vedlikeholdsbehov

Mange forutsetninger som gjør en ren økonomisk analyse utfordrende

Kort oppsummering

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

Budsjett 2027

Omstillingen må fortsette

Ingen større kutt

Opprettholde og styrke tjenestene
med særlig vekt på forebygging

Budsjettbehandling i høst

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Politisk behandling

•	30.10	Kommunedirektøren legger fram forslag til Handling- og økonomiplan 2027-2030
•	30.10- 13.11	Innsending av spørsmål i politikermodulen i Framsikt
•	3.11-5.11	Opplæring til de som skal lage budsjettforslag og stille spørsmål i Framsikt
•	23.-26.11	Behandling i råd og utvalg
•	25.11	Frist for innsending av alternativt budsjettforslag
•	27.11	Formannskapet innstiller til kommunestyret
•	15.12	Kommunestyret behandler og vedtar årsbudsjett og økonomiplan

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Politikermodulen i Framsikt

- Alle har tilgang til Handlings- og økonomiplanen på Indre Østfold kommunes hjemmeside eller som vedlegg til saksframstillingen når sakslister sendes ut

- I Handlings- og økonomiplanen kan du også lese spørsmål og svar i kapitlet «Politiske spørsmål og svar»

- Administrasjonen gir opplæring til den/ de som skal bruke politikermodulen i Framsikt, både i å stille spørsmål og å utarbeide budsjettforslag

- Datoer for opplæring:
  - Tirsdag 3., onsdag 4. og torsdag 5. november mellom klokka 14 og 17.
  - Ønsket tidspunkt kan avtales med Trude på e-post trude.paulsen@io.kommune.no

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Brukerveiledning

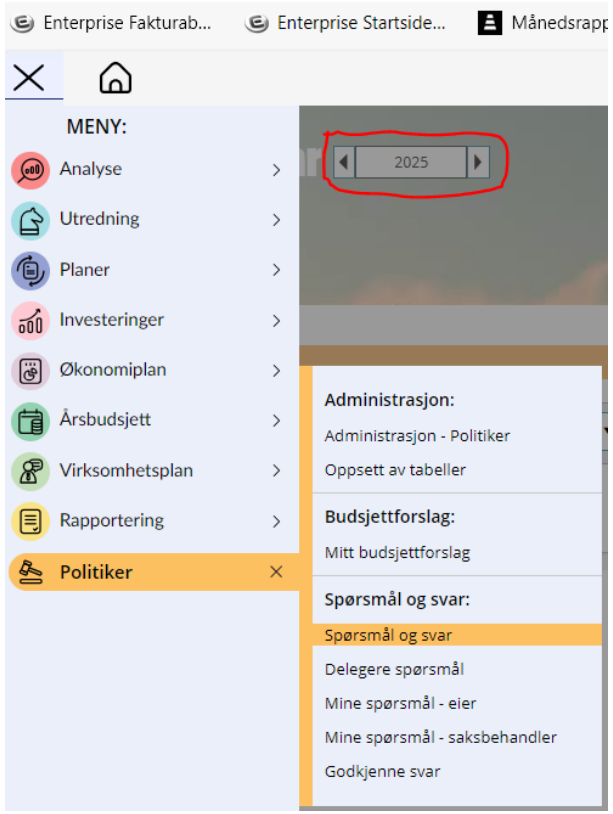

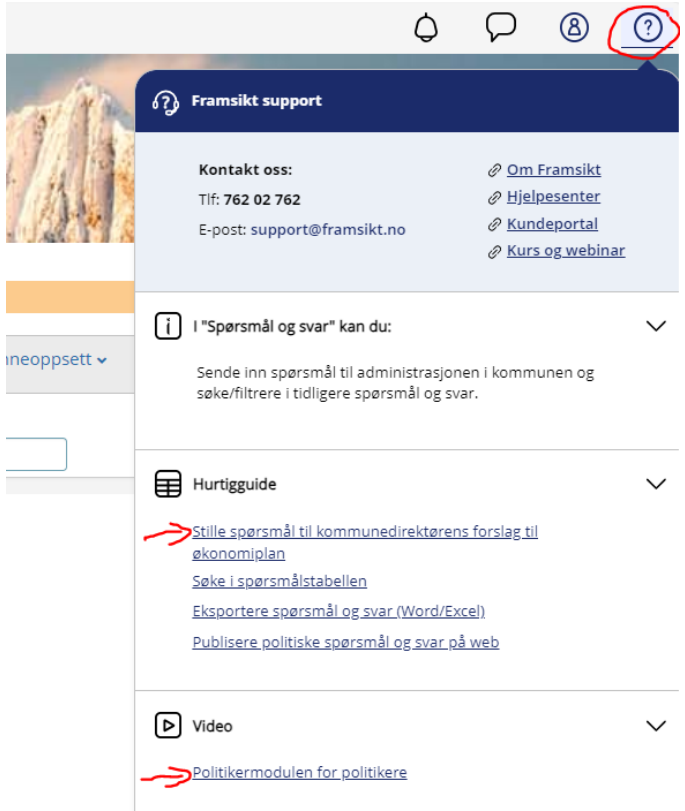

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet

Spørsmål?

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
– på kornet

Bærekraftig utvikling

«En bærekraftig utvikling er en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få tilfredsstille sine behov»

Verdenskommisjonen for miljø og utvikling

(*Brundtlandkommisjonen, 1987)*

INDRE ØSTFOLD KOMMUNE
– på kornet